

Oslo 8.03.2022

Prioriteringer for dans i statsbudsjettet 2023

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 800 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter, med bred individuell egenart. Vi representerer utøvende og skapende kunstnere både i det ikke-institusjonaliserte scenekunstheltet, samt ved de private og offentlige teaterinstitusjonene. Vi representerer også dansepedagoger i videregående skole, Kulturskolen og ved private danseskoler. Flertallet av våre medlemmer virker og skaper innenfor det såkalte frie, prosjektbaserte scenekunstheltet. Med dette innspillet ønsker vi derfor å belyse de tiltakene som må til for å sikre selve grunnstrukturen for den frie, prosjektbaserte danse- og scenekunsten i Norge.

Norsk dansekunst trenger et solid og helhetlig politisk løft

Dans har lenge vært omtalt som et politisk prioriteringsområde, og under kulturløftet I og II (2005-2013) startet en jevn løfting og styrking av dansekunsten. De to siste årene har vi sett et løft av regionale kompetansesentre for dans, og ett etablert dansekunstkompani inn på statsbudsjettet. Dette er gode styrkinger, men for å profesjonalisere dansekunstens uttrykk og sikre kunstnerne som virker i feltet er det på tide å rette en helhetlig innsats på denne kunstformens vegne.

Hurdalsplattformen stadfester at regjeringen ønsker "å styrkje kunstnarøkonomien og leggje til rette for at kunstnarar og kulturarbeiderar får betre rettar og arbeidsmoglegheiter, samt sikre institusjonane og satse på det frie feltet."

Det er fortsatt svært mye som gjenstår før dansen virkelig kan skape og bidra ut fra kunstformens iboende kvaliteter og muligheter, samt bli synlig og deltagende i samfunnsdialogen og i de meningsdannende yringsprosessene som bygger demokratiet vårt. Dette nevnes som kunstens oppgave bl.a. i Kulturmeldingen fra 2018.

I en undersøkelse utarbeidet av Norske Dansekunstnere og Danseinformasjonen om dansekunstneres økonomi under pandemien oppgir så mange som 40 % av respondentene at pandemien har gjort at de vurderer å gi opp sin praksis og sitt kunstneriske virke innen dansekunsten. Dette tallet mener vi er alarmerende.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

I tillegg viser undersøkelsen av gjennomsnittsinntekten for en dansekunstner lå så lavt som 321 200 kr i perioden 2017-2019. Den gjennomsnittlige inntekten i Norge var i 2020 569 900 kr (SSB). Differansen er alarmerende og avstanden i inntekt mellom dansekunstnere og den gjennomsnittlige innbygger øker hvis vi ser på utviklingen siden forrige inntektsundersøkelse som oppga dansekunstnere som egen kohort. I undersøkelsen Kunstens autonomi og kunstens økonomi oppgis dansekunstneres gjennomsnittlige totale inntekter til 337 000 kr. Det innebærer en reell nedgang i inntekt i perioden 2015-2020. Ser vi dansekunstneres gjennomsnittsinntekt opp mot nasjonal gjennomsnittsinntekt i hhv. 2015 og 2020 utgjorde dansekunstneres inntekt i 2015 65 % av nasjonal gjennomsnittsinntekt, mens dette forholdstallet i 2020 hadde falt til 54 %.

Norske Dansekunstnere sender derfor et forslag til en tiltaksportefølje som kan utbedre dette på dansens og kunstneres vegne.

Oppsummert er vår satsing for 2023 følgende:

Friske midler til scenekunstheltet under Kulturfondet i 2023

- Økning i bevilgninger til eksisterende ordninger: 75 mill. kr
  - Ny ordning for produsenttilskudd: 10 mill. kr
  - Ny ordning for scenekunst rettet mot barn og unge: 25 mill. kr
  - Initiativer og tiltak for mangfold og inkludering: 25 mill. kr
- SUM: 135 mill. kr

Flere hjemler til dansekunstnere i Statens kunstnerstipend

- For 2023 bør antallet hjemler til dansekunstnere økes med ytterligere 4 faste hjemler.

Friske midler til bygging og videreutvikling av infrastruktur for dansekunst

1. Prosjekt Oslo (Kap. 323 post 70)

- Koreografiens Hus (Kap. 320, post 74 eller Kap 323, post 70 eller som en utvidelse av Dansens Hus)
  - i. Forprosjekt Koreografiens Hus fra 2023: 1,5 mill. kr
  - ii. Pilotprosjekt Koreografiens Hus fra 2024: 5 mill. kr

2. Videre styrking av regionale kompetansesentra for dans (Kap. 320, post 74)

Vi ber om at regjeringen for de kommende 5 årene øker sentrenes bevilgninger over statsbudsjettet med 10 mill. kr i året. Det bør vurderes om enkelte sentre skal styrkes mer enn andre for å etablere et sett tjenester og funksjoner som i dag ikke finnes. Dansenett Norge må styrkes proporsjonalt for å sikre distribusjon, videreformidling og et større omfang av visning av det som produseres av nyskapt dansekunst i Norge.

Friske midler til ny ordning for etablerte scenekunstkompanier

- Fra 2023 må det settes av 50 mill. til etablerte kunstnerskap og scenekunstkompanier slik at det skapes rom for å innlemme flere kompanier under ordningen (ordningen er tilknyttet kompanier som for tiden ligger på kap. 320, post 75).

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Prioritering av dansekunst for og med barn og unge

- Offentlighet og myndigheter må legge opp til og stadfeste at den profesjonelle kunsten og kulturen og kunstnerne også skal nå barn og unge.
- Dans må i sterkere grad bør inn i undervisningen i grunnskolen
- Flere danseforestillinger bør formidles via DKS
- Kulturskolen må styrke danseundervisningen der tilbudene ikke finnes eller er mangelfulle.
- Fritidskortet bør innføres som nasjonal ordning
- Myndighetene bør tilrettelegge for at private danseskoler kan inngå i samarbeid med skoler, slik at barnas hverdag i overgang mellom skole og fritidsaktivitet kan bli mer sømløs. F.eks. ved å kunne gi tilbud som en del av AKS eller på skolens område.
- I utformingen av scener bør man ta hensyn til at barn og unge skal være publikummere og innrette samarbeider mellom Kulturhus, scener, og visningsarenaer med skoler og DKS, slik at barn i større grad enn i dag kan få oppleve dans og andre kunstuttrykk i en kontekst som er tilpasset kunstformen.

Profilering av norsk dansekunst i utlandet og styrking av internasjonale tiltak

- Ytterligere 100 mill. kr til utenriksbudsjettet Kap. 115 Næringsfremme, kultur og informasjon, post 70 Kultur og informasjon for 2023

Tiltak for å bedre dansekunstneres arbeidsmuligheter og -forhold

Styrking av skuespiller og danseralliansen

- Friske 5 millioner kroner for 2023 (total søknadssum er 32,630 mill. kr) for å kunne ansette flere kunstnere.

Styrking av PRODA profesjonell dansetrening

- Friske 1,2 mill. kr for å styrke tilbudet sentralt og regionalt.

Vederlagsordning for koreografi og dansekunst

- Det finnes i dag ingen tilsvarende ordning for vederlag for dans som det f.eks. gjør for billedkunst og musikk gjennom BONO og TONO. Opprettelsen av en vederlagsordning for koreografi og dansekunst må derfor komme på plass. 1,5 mill. kr må bevilges for å opprette en slik ordning i 2023.

Arbeidsrettede tiltak og velferdsordninger

Dagpenger og sykepenger/omsorgspenger ved kombinasjonsinntekter

- Det må etableres permanente ordninger som gir selvstendig næringsdrivende rett på dagpenger basert på samlet inntekt fra ulike lønnsoppdrag, mindre brøkstillinger og kortvarige ansettelser dersom dette samlet overstiger 0,75G.

Trygderetter, sykepenger og pensjon

- Norske Dansekunstnere inngår i Kunstnernettverket, som er en sammenslutning av 19 kunstnerorganisasjoner innenfor ulike kunstneriske felt. De omforente tiltakene vi sammen stiller oss bak er:

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

- Lik opptjening av trygderettigheter og pensjon, uavhengig av om man er arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende
- Rett til 100 % dekning av sykepenger fra 17. dag for næringsdrivende
- Et pensjonssystem der også kunstnere og frilansere kan samle opp pensjon, med:
  - Pensjon fra første dag og første krone
  - Egen pensjonskonto som ikke følger arbeidsgiver
- Pensjon på oppdrag, stipender mv.
  - Betaling og rettigheter som lønnstakere, når arbeidssituasjonen tilsier det
  - Subsidiert tilleggsforsikring i folketrygden for frilansere og næringsdrivende
- Minstefradrag på næringsinntekt (ENK) som ikke kommer til fratrukk i pensjonsgivende inntekt

Vi takker for muligheten til å gi disse innspillene og anbefalingene og ser frem til det videre samarbeidet om gjennomføringen av fremtidens tiltak for dansekunst i Norge.

Med vennlig hilsen

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Eva Grainger
Nestleder